

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกฎหมาย กลุ่มสนับสนุนงานด้านกฎหมายในส่วนภูมิภาค โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๒๙๒๘

ที่ กษ ๐๕๐๒.๗/ ๒๐๖๕ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ให้ความเห็นด้านกฎหมายตามความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘
กรณีการก่อสร้างระบบระบายน้ำลงสู่ห้วยเหมน จังหวัดสตูล

เรียน ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการ

ตามที่กองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๕๑๐.๒/๒๖๔๖ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ ขอความอนุเคราะห์กองกฎหมายให้ความเห็นด้านกฎหมายตามความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ กรณีการก่อสร้างระบบระบายน้ำลงสู่ห้วยเหมน จังหวัดสตูล นั้น

ในการนี้ กองกฎหมายพิจารณาแล้วขอเรียนว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ กำหนดนิยามของคำว่า “ที่จับสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ที่มีน้ำขังหรือไหล และหาดทั้งปวงที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งป่าไม้และพื้นดินที่มีน้ำท่วมตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของเอกชน รวมทั้งทะเล ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ กำหนดให้สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทั้งทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว ที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

(๑) แหล่งน้ำ (ที่ที่มีน้ำขังหรือไหล) ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยประโยชน์ร่วมกันได้ หรือทางราชการสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

(๒) หาด ตามริมฝั่งทะเล ริมเกาะ และริมน้ำสายใหญ่ ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยประโยชน์ร่วมกันได้ หรือทางราชการสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

(๓) ป่าไม้และพื้นดินที่มีน้ำท่วมตามธรรมชาติ ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยประโยชน์ร่วมกันได้ หรือทางราชการสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากเป็นปกติทุกปี และเป็นที่จับสัตว์น้ำเฉพาะช่วงที่มีน้ำท่วมเท่านั้น

(๔) ทะเล

จากความเห็นที่ได้กล่าวข้างต้น กรณีตามปัญหาจึงพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

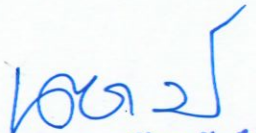
ประเด็นที่หนึ่ง การก่อสร้างระบบระบายน้ำลงสู่ห้วยเหมน ถือเป็นกระทำการที่ต้องขออนุญาตทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่ เห็นว่า เมื่อห้วยเหมน ซึ่งเป็นห้วยสาธารณะในปัจจุบันไม่มีน้ำท่วมขังหรือไหลผ่านอีกต่อไป กรณีจึงสันนิษฐานการเป็นที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน คงเป็นเพียงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเท่านั้น ดังนั้น การก่อสร้างระบบระบายน้ำลงสู่ห้วยเหมน จึงไม่ต้องดำเนินการขออนุญาตทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ตามมาตรา ๖๒

ประเด็นที่สอง...

ประเด็นที่สอง การดำเนินกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำที่เคยเป็นที่จับสัตว์น้ำ แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนสภาพไปเป็นพื้นที่รกร้าง ไม่มีน้ำท่วมขัง กรณีถือเป็นการดำเนินการที่ต้องขออนุญาตทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่ เห็นว่า ที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ จะต้องเป็นแหล่งน้ำที่มีน้ำขังหรือไหลผ่าน หรือป่าไม้และพื้นดินที่มีน้ำท่วมตามธรรมชาติ ซึ่งมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากเป็นปกติทุกปี และถือเป็นที่จับสัตว์น้ำเฉพาะช่วงที่มีน้ำท่วมเท่านั้น ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่จับสัตว์น้ำดังกล่าวได้เปลี่ยนสภาพเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า ไม่มีน้ำท่วมหรือไหลผ่านอีกต่อไป การดำเนินกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ดังกล่าวจึงไม่ต้องดำเนินการขออนุญาตทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ตามมาตรา ๖๒

ประเด็นที่ ๓ การดำเนินกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำที่มีน้ำท่วมขังไม่ตลอดปี (ท่วมขังเฉพาะช่วงฤดูกาล) กรณีถือเป็นการดำเนินการที่ต้องขออนุญาตทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือไม่ เห็นว่า แหล่งน้ำสาธารณะที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอยประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง แม้บางช่วงเวลาในรอบปีจะตื้นเขินไม่มีน้ำท่วมขังหรือไหลผ่าน แหล่งน้ำดังกล่าวก็ยังคงมีสภาพเป็นที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ (เทียบเคียงความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๒๖๐/๒๕๓๘) ดังนั้น หากมีการดำเนินกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำในช่วงเวลาที่แหล่งน้ำดังกล่าวไม่มีน้ำท่วมขังหรือไหลผ่าน กรณีจึงต้องดำเนินการขออนุญาตเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ตามมาตรา ๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายเดชา ปรัชญารัตน์)

ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรบุคคล
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองกฎหมาย